

Aan: Het College B&W Gemeente Utrecht

Geachte wethouder Anke Klein,

Metaal Kathedraal heeft kennis genomen van het negatieve advies van de Adviescommissie Cultuurnota 2021/2024.

Uiteraard zijn wij teleurgesteld over het feit dat de adviescommissie de unieke combinatie van kunst en innovatie op het gebied van duurzame sociale, ecologische en culturele vraagstukken niet op de waarde heeft geschat die wij eraan toekennen. Zonder Metaal Kathedraal verliest Utrecht een eigenzinnige broedplaats die verder kijkt dan de waan van de dag, die de vrije ruimte van kunstenaars verbindt met die van wetenschap en onderzoek naar nieuwe vormen van leven met de natuur. Utrecht verliest dan een instelling die met eigen kapitaal en investering is opgebouwd en die als geen ander cross sectoraal werken als kernpunt van haar beleid en inzet heeft gemaakt. En daarmee neemt Utrecht afscheid van een cross sectorale werkwijze die juist een speerpunt van uw Cultuurnota is.

In de beknopte argumentatie van de adviescommissie zien we een aantal zaken die in onze beleving niet stroken met de werkelijkheid.

1. De adviescommissie stelt dat in de afgelopen periode de prestaties op het gebied van publieksbereik (te?) beperkt zijn. Dat verrast ons. Onderstaande staatje toont dat de in onze gehonoreerde aanvraag voor de planperiode '17-'20 beloofde bezoekersaantallen ruimschoots zijn gehaald. Wij hebben er vertrouwen in dat we deze lijn kunnen voortzetten.

	Beloofd in 2016	 Gerealiseerd 2017
<i>gratis</i>	259	1110
<i>Betaald</i>	7497	8091
<i>Bezoekers</i>	7756	9201

	Beloofd in 2017	 Gerealiseerd 2018
<i>gratis</i>	1100	9024
<i>Betaald</i>	5970	5104
<i>Bezoekers</i>	7070	14.128

	Beloofd in 2018	 Gerealiseerd 2019
<i>gratis</i>	1250	9779
<i>Betaald</i>	7095	8393
<i>Bezoekers</i>	11.135	18.172

2. Wij zijn in verwarring gebracht door de opmerking van de adviescommissie dat zij enerzijds samenhang tussen de programmalijnen mist en anderzijds ziet dat dezelfde programmalijnen in de plannen van de voorgestelde biënnale organisch samenkomen. Kunnen beide beweringen tegelijkertijd waar zijn?

3. De adviescommissie erkent de artistieke kwaliteit en de reputatie van de kunstenaars die gaan werken en programmeren in Metaal Kathedraal, maar mist hun intrinsieke motivatie. Het plan dat wij hebben ingediend is juist gemaakt mét en door deze kunstenaars en dat maakt deze opmerking voor ons lastig te begrijpen. Het is alsof je aan theatergezelschappen vraagt of ze wel gemotiveerd zijn om in het programma van de schouwburg te staan; waarbij de meeste schouwburgen overigens niet -zoals wij hebben gedaan- hun programma samen met de gezelschappen maken.

4. De adviescommissie heeft moeite met de zakelijke constructie van Metaal Kathedraal. Er wordt een geconsolideerde jaarrekening gemist. Metaal Kathedraal exploiteert zoals bekend sinds 2010 voor eigen rekening en risico van de initiatiefnemers een monumentaal pand en heeft met behulp van onder meer een lening van het NRF grote investeringen gedaan in behoud en vernieuwing van het pand. Zonder dat zou het pand zijn ingestort. Deze investeringen worden terugverdiend door een commerciële exploitatie, die via Holding en werkmaatschappij plaatsvindt. Dat past in het streven van de overheid om in de culturele sector bredere verdienmodellen te hanteren dan alleen subsidie inkomsten. De Stichting die subsidie aanvraagt maakt geen deel uit van de Holding, maar is een eigen entiteit met een eigen bestuur. Van een geconsolideerde jaarrekening kan dan ook geen sprake zijn. De Stichting is klant van de Holding en wordt ook door de Holding en werkmaatschappij gesubsidieerd. Daarom zijn de huisvestingskosten van de Stichting laag ten opzichte van andere gesubsidieerde instellingen en blijft onze subsidieaanvraag relatief bescheiden. Wij snappen dat een dergelijke relatie niet heel vaak voorkomt in de culturele sector en hadden graag vragen van de commissie daarover beantwoord. Helaas zijn die vragen niet gesteld. Het achteraf vragen om een geconsolideerde jaarrekening verrast ons dan ook, te meer omdat een dergelijke voorwaarde niet in de subsidieverordening is opgenomen.

5. Het lijkt erop dat de adviescommissie moeite heeft met gedeeld en gedecentraliseerd artistiek leiderschap. Dat kan natuurlijk. Tegelijkertijd is deze werkwijze onderdeel van de ontwikkelfunctie en innovatie die instellingen als Metaal Kathedraal en bijvoorbeeld ook Stichting Nieuwe Helden, Building Conversation onderscheidend maakt. Sociale en culturele vernieuwing zit in onze beleving niet alleen in wat je op het podium zet, maar ook in de wijze waarop dat tot stand komt. Daarover voeren wij graag het gesprek. Het lijkt ook tegenstrijdig dat de Adviescommissie tevens zegt dat het artistiek leiderschap te veel bij Maureen Baas ligt. In deze aanvraag voor de nieuwe cultuurperiode is daar juist geen sprake meer van. Tot slot op dit punt: de Fair Practice Code vraagt instellingen na te denken over reflectie (ook intern) en over ontwikkeling van opdrachtnemers. De Kunstraad is daar een antwoord op: passend bij Metaal Kathedraal.

6. De adviescommissie noemt onze huidige marketing (dus anno januari 2020) ouderwets en lijkt zich niet uit te spreken over de vernieuwde aanpak zoals omschreven in het beleidsplan. Daarin staat een doortimmerd, solide communicatie- en marketingplan, ontwikkeld met ervaren communicatieadviseurs in de culturele sector.

7. De adviescommissie betwijfelt of Metaal Kathedraal in staat is een community op te bouwen. De cijfers laten een stijgende bezoekersgroep zien, waarvan een groeiend aantal vaste bezoekers. Zeker twee programmalijnen beschrijven een jarenlange ontwikkeling van een relatie met het publiek, het betreft elders beproefde werkwijzen (Building Conversation en Onkruidenier), maar zijn voor Utrecht nieuw. Zowel door de marketing/communicatie medewerkers als door de kunstenaars in het programma, alsmede door hun werkwijze, wordt gericht gewerkt aan de ontwikkeling van een community.

Tot slot:

Metaal Kathedraal ziet in het advies ook een aantal terechte opmerkingen over verdere vernieuwing op het gebied van bijvoorbeeld organisatie. Die nemen wij natuurlijk graag ter harte en wij hebben daar inmiddels ook stappen in gezet. Het lijkt er echter op dat de Adviescommissie meer de situatie van een paar jaar geleden op het netvlies heeft, dan dat het gekeken heeft naar de vernieuwende inhoud van het plan, waar wij de organisatie inmiddels op hebben aangepast. Wij betreuren het dat de adviescommissie geen ruimte ziet om mede vanuit cultuur continuïteit te geven aan de ontwikkeling die Metaal Kathedraal de afgelopen periode heeft ingezet en met volle energie en ambitie verder zou willen doorzetten.

Zoals gezegd: dit advies gaat ertoe leiden dat er een einde komt aan de manier van werken van Metaal Kathedraal, die ook door de Adviescommissie als uniek wordt bestempeld.

Graag willen we dan ook een afspraak met u maken om het belang van Metaal Kathedraal voor de stad bij u te toetsen en welke overige mogelijkheden de stad ziet om Metaal Kathedraal in haar cross sectorale aanpak ook los van de cultuurbegroting te ondersteunen.

Hoogachtend,
met vriendelijke groet,
namens stichting CieWordtVervolgd / Metaal Kathedraal

Bert Kassies
Penningmeester